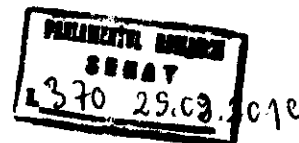
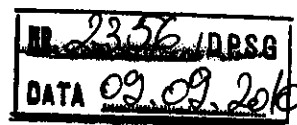

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie*”, inițiată de un grup de 54 de parlamentari – PD-L, PSD, PNL, Minorități naționale (Bp. 120/2010).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare amendarea *Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, cu modificările și completările ulterioare*. Din *Expunerea de motive* care însoțește această inițiativă legislativă rezultă că inițiatorii propun, în esență, includerea în textul acestei legi a „*unor mijloace specifice de drept civil*” – ordinul de protecție, a „*ordinului de restricție*” – ca mijloc de drept penal și eficientizarea activității autorităților pentru susținerea și consilierea victimelor pentru a uza de mijloacele legale în vederea sancționării cazurilor de violență.

II. Observații și propuneri

1. Fără a nega utilitatea instituirii unor instrumente procedurale care să eficientizeze mijloacele de intervenție specializată într-o anumită materie, apreciem că o pondere însemnată în realizarea obiectivelor legii o are coerența sistemului instituțional gândit pentru a acționa în domeniul dat, activitate corelată a factorilor – autorități publice centrale și locale, instituții publice, persoane juridice de drept privat etc. – stabiliți prin actul normativ și atribuții clar circumstanțiate în raport cu nivelul de intervenție al factorului de autoritate, care să evite declinările și conflictele negative de competență.

O parte din propunerile din inițiativa legislativă, neregăsindu-se la nivelul legislației existente, justifică reglementarea actuală, fără dublarea, însă, a unor instituții existente, și în cadrul unei proceduri detaliate, cu respectarea tuturor garanțiilor privind respectarea drepturilor fundamentale.

Asigurarea unui grad sporit de protecție a victimelor infracțiunilor violenței în familie este necesară, existând o preocupare de reglementare, atât la nivel național, cât și la nivel european. Este, însă, o problemă complexă, ce impune o abordare aprofundată și corelată cu celelalte acte normative în domeniu.

2. Semnalăm faptul că la elaborarea propunerii legislative nu au fost avute în vedere normele de tehnică legislativă referitoare la condițiile de fond și de formă ale modificării/completării actelor normative.

Menționăm că o inițiativă legislativă de modificare și completare a unui act normativ în vigoare nu se redactează cu renumerotarea articolelor și nici a capitolelor din actul de bază.

Totodată, nu este permis ca **art. 3-6** să figureze ca articole abrogate și, în același timp, să existe alte articole cu numere identice.

3. În ceea ce privește partea introductivă a **art. I** din propunerea legislativă, propunem reformularea textului, după cum urmează:

„Art. I. Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 367 din 29 mai 2003, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:”.

4. Referitor la **art. 1¹**, nou introdus, propunem reformularea acestuia, astfel:

„Art. 1¹ Protecția și promovarea drepturilor victimelor violenței în familie se realizează în conformitate cu următoarele principii:

- a) principiul legalității;
- b) principiul respectării demnității umane;
- c) principiul prevenirii săvârșirii actelor de violență în familie;
- d) principiul celerității;
- e) principiul parteneriatului;
- f) principiul egalității de șanse și tratament”.

5. De asemenea, propunem reformularea **art. 2¹**, nou introdus, astfel:

„Art. 2¹ În sensul prezentei legi, prin membru de familie se înțelege:

- a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;
- b) soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție;
- c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc;
- d) tutore sau altă persoană care exercită în fapt sau în drept drepturile față de persoana copilului;
- e) reprezentant legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală sau handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale”.

6. Propunem reformularea **art. 2² alin (1) și alin. (2)**, nou introduse, astfel:

„(1) Victima violenței în familie are dreptul:

- a) la respectarea personalității, demnității și a vieții sale private;
- b) să fie informată cu privire la exercitarea drepturilor sale;
- c) la protecție specială, adecvată situației și nevoilor sale;
- d) la servicii de consiliere, reabilitare, reintegrare socială, precum și la asistență medicală gratuită, în condițiile prezentei legi;
- e) la consiliere și asistență juridică gratuită, în condițiile legii.

„(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale au obligația să ia măsurile necesare pentru prevenirea violenței în familie și pentru preîntâmpinarea unor situații de încălcare repetată a drepturilor fundamentale ale victimei violenței în familie”.

De asemenea, propunem eliminarea **alin. (3) al art. 2²** din propunerea legislativă, deoarece prin reformularea **art. 2² alin (1)**, soluția legislativă preconizată a fost preluată.

În ceea ce privește **art. 2² alin. (4)**, propunem reformularea textului, astfel:

“(4) Autoritățile administrației publice centrale și locale au obligația să asigure exercitarea dreptului la informare al victimelor violenței în familie, potrivit competențelor ce le revin, după caz, cu privire la:

a) instituțiile și organizațiile neguvernamentale care asigură consiliere psihologică sau orice alte forme de asistență și protecție a victimei, în funcție de necesitățile acesteia;

b) organul de urmărire penală la care pot face plângere;

c) dreptul la asistență juridică și instituția unde se pot adresa pentru exercitarea acestui drept;

d) condițiile și procedura pentru acordarea asistenței juridice gratuite;

e) drepturile procesuale ale persoanei vătămate, ale părții vătămate și ale părții civile;

f) condițiile și procedura pentru acordarea compensațiilor financiare de către stat, potrivit legii”.

7. Referitor la soluțiile legislative propuse la **pct. 4** din propunerea legislativă, susținem abrogarea **art. 3** și **art. 4** din *Legea nr. 217/2003*, însă, propunem menținerea **art. 5**, acesta urmând să aibă următorul cuprins:

„Art. 5 - (1) Ministerele și celelalte organe centrale de specialitate ale administrației publice, prin structurile lor teritoriale, desemnează personalul cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

(2) Ministerele și celelalte organe centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale, organizațiile neguvernamentale și alți reprezentanți ai societății civile vor desfășura, separat sau, după caz, în cooperare, activități de prevenire și combatere a violenței în familie.

(3) Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale este autoritatea publică centrală care elaborează politica de asistență socială și promovează drepturile victimelor violenței în familie.

(4) Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, prin structurile sale specializate de la nivel central și teritorial, elaborează și aplică măsuri speciale de integrare pe piața muncii a victimelor violenței în familie.

(5) Ministerele și celelalte organe centrale de specialitate ale administrației publice au responsabilitatea elaborării unei strategii la nivel național pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen, inclusiv a unui mecanism intern de coordonare și monitorizare a activităților întreprinse, care va fi supusă spre aprobare Guvernului de către Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Ministerul Administrației și Internelor”.

Referitor la **art. 6** din *Legea nr. 217/2003*, propunem, de asemenea, menținerea acestuia, precum și modificarea **alin. (1)**, astfel:

„Art. 6 - (1) Autoritățile prevăzute la art. 5 asigură pregătirea și perfecționarea continuă a persoanelor desemnate cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie”.

8. Totodată, în ceea ce privește art. 7 din Legea nr. 217/2003, propunem completarea lui cu cinci noi alineate, după cum urmează:

„(5) La nivelul județelor și sectoarelor municipiului București se înființează, pe lângă direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene/ale sectoarelor municipiului București, echipa intersectorială în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, cu rol consultativ.

(6) Echipa intersectorială are în componența sa câte un reprezentant al poliției, jandarmeriei, direcției de sănătate publică, compartimentului violenței în familie din cadrul direcției generale de asistență socială și protecția copilului, unităților pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, organizațiilor neguvernamentale active în domeniu.

(7) Din echipa intersectorială pot face parte, dar fără a se limita, și reprezentanții serviciilor de probațiune, unităților de medicină legală, altor instituții cu atribuții în domeniu.

(8) Echipa intersectorială propune măsuri de îmbunătățire a activității în domeniu, asigură cooperarea dintre instituțiile nominalizate la alin. (5) și (6) și evaluează anual activitatea în domeniu.

(9) Înființarea, modul de organizare și funcționare a acestora se aprobă prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București”.

9. După art. 7 din lege, propunem introducerea unui nou articol, art. 7¹, după cum urmează:

„Art. 7¹ - (1) Autoritățile administrației publice locale au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să includă problematica prevenirii și combaterii violenței în familie în strategiile și programele de dezvoltare regională, județeană și locală;

b) să acorde sprijinul logistic, informațional și material compartimentelor cu atribuții în prevenirea și combaterea violenței în familie;

c) să înființeze, direct sau în parteneriat, unități de prevenire și combatere a violenței în familie și să susțină funcționarea acestora;

d) să dezvolte programe de prevenire și combatere a violenței în familie;

e) să sprijine accesul agresorilor familiari la consiliere psihologică, psihoterapie, tratamente psihiatrice, de dezintoxicare și dezalcoolizare;

f) să elaboreze și să implementeze proiecte în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie;

g) să-și prevadă în bugetul anual sume pentru susținerea serviciilor sociale și altor măsuri de asistență socială pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;

h) să suporte, din bugetul local, în cazurile sociale grave, cheltuielile cu întocmirea actelor juridice, precum și pentru obținerea certificatelor medico-legale pentru victimele violenței în familie;

i) să colaboreze la implementarea unui sistem de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență în familie”.

10. Până la intrarea în vigoare a *noului Cod de procedură civilă*, având în vedere că jurisprudența actuală dezvoltată în temeiul *Codului de procedură civilă* în vigoare nu a fost suficient de adaptabilă în utilizarea instituției ordonanței președințiale pentru instituirea unor măsuri imediate și temporare de protejare a victimelor violenței în familie, Ministerul Justiției ia în calcul sprijinirea unora dintre propunerile cuprinse în inițiativa legislativă, dar sub rezerva obținerii în acest sens a unui punct de vedere din partea Consiliului Superior al Magistraturii. Instituirea unui ordin de protecție ca instrument procedural, adaptat strict materiei reglementate de *Legea nr. 217/2003*, poate fi oportună, fiind necesară însă o atență reglementare sub aspect procedural, ceea ce face necesară intervenția asupra întregului **Capitol II**, propus de inițiatori.

Reformularea fiecărui text al **Capitolului II**, prin preluarea, eventual, a unora dintre măsurile prevăzute la **Capitolul III**, va fi prezentată, ulterior obținerii avizului Consiliului Superior al Magistraturii, propunerile de reformulare urmând să fie transmise, prin Departamentul pentru Relația cu Parlamentul, comisiei de specialitate, respectiv Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială din cadrul Senatului, pentru a fi discutate și însușite sub formă de amendamente.

Menționăm că, fiind vorba despre dispoziții procedurale de competența instanțelor judecătorești și mai ales despre un instrument procedural nou, avizul Consiliului Superior al Magistraturii asupra textelor pe care le va propune Ministerul Justiției este esențial, reformularea propunerii legislative echivalând, din punctul nostru de vedere, cu o inițiativă legislativă a Guvernului.

11. În ceea ce privește **Capitolul III**, propunem eliminarea acestuia din inițiativa legislativă.

Instituirea procedurii ordinului de restricție, propusă prin inițiativa legislativă, creează paralelisme cu legislația procesual penală în vigoare (spre exemplificare, art. 118¹ din *Codul penal* și art. 26 din *Legea nr. 217/2003*).

Având în vedere recenta adoptare a *noului Cod de procedură penală*, respectiv *Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*, prin care, atât Guvernul României, cât și Parlamentul și-au exprimat opțiunile de politică procesual penală, nu considerăm necesară și oportună modificarea dispozițiilor procesual penale, prin introducerea unei proceduri noi, respectiv ordinul de restricție, fără analiza concordanței între aceasta și *noul Cod de procedură penală*, deoarece orice nouă reglementare procesual penală nu poate ieși din cadrul deja stabilit prin *noul Cod de procedură penală*.

În acest sens, menționăm că, la nivelul Ministerului Justiției, se află în derulare procedura de selecție pentru constituirea *Comisiei pentru elaborarea proiectului de Lege pentru punerea în aplicare a noului Cod de procedură penală*.

Acest proiect de lege va stabili modificările necesare a fi aduse dispozițiilor procesual penale din legile speciale. Ca atare, în cadrul lucrărilor Comisiei vor fi analizate toate legile speciale care conțin dispoziții procedurale penale, ce urmează a fi modificate în concordanță cu prevederile *noului Cod de procedură penală*.

În consecință, dispozițiile *Legii nr. 217/2003* vor constitui obiectul analizei Comisiei, care va stabili în ce măsură dispozițiile procesuale penale din această lege vor fi menținute, modificate sau abrogate, prilej cu care se va pune în discuție și necesitatea instituirii procedurii ordinului de restricție din această propunere legislativă. În caz contrar, dacă propunerile de modificare a legislației vor cuprinde aspecte divergente față de *noul Cod de procedură penală*, ar bulversa întreaga doctrină și practică procesual penală până la intrarea în vigoare a *noului Cod de procedură penală*, urmând ca după această dată să fie abrogate și să creeze, din nou, o bulversare a practicii, cu încălcarea cerinței previzibilității și stabilității normei procesual penale.

12. Referitor la **Capitolul IV**, propunem renumerotarea și redenumirea acestuia, astfel:

*“Capitolul III
Alte măsuri”*.

13. Totodată, propunem reformularea textului propus la **art. 37** din propunerea legislativă, astfel:

“Art. 37- (1) Persoanele condamnate pentru infracțiuni de violență în familie sunt obligate să participe la programe speciale de consiliere și reinserție socială organizate de către instituțiile însărcinate cu executarea pedepsei în evidența cărora se află.

(2) *Cazurile de violență în familie pot fi supuse medierii la cererea părților, conform legii*".

14. Propunem eliminarea **art. 38**, întrucât prevederile acestuia au fost preluate în propunerea de reformulare a **art. 37 alin. (1)**.

Aceeași observație este valabilă și în ceea ce privește **art. 39**, ale cărui dispoziții au fost preluate în **art. 37 alin. (2)**, în forma propusă spre reformulare.

De asemenea, este de menționat faptul că instituția medierii este deja reglementată prin *Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, cu modificările și completările ulterioare*.

15. Propunem eliminarea **pct. 7** din propunerea legislativă, întrucât prevederile acestuia contravin *Legii nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social*.

16. În ceea ce privește **pct. 8** din propunerea legislativă, susținem soluția legislativă conform căreia se abrogă **Capitolul V** din *Legea nr. 217/2003*.

17. Referitor la **pct. 9** din propunerea legislativă, propunem modificarea **art. 23** din *Legea nr. 217/2003*, astfel:

- eliminarea **alin. (4)** al **art. 23** din *Legea nr. 217/2003*;

- reformularea **alin. (6)** al **art. 23** din *Legea nr. 217/2003*, după cum urmează:

„(6) *Finanțarea adăposturilor publice se asigură din bugetele locale și, după caz, de la bugetul de stat*”;

- reformularea **alin. (8)** al **art. 23** din *Legea nr. 217/2003*, după cum urmează:

„(8) *Adăposturile pot fi publice, private sau în parteneriat public-privat și se înființează numai de către furnizorii de servicii sociale acreditați în condițiile legii*”.

18. Referitor la **pct. 10** din propunerea legislativă, propunem eliminarea **art. 28¹**, deoarece nu se justifică introducerea unor noi prevederi de natură penală în legislația specială, în contextul adoptării unui *nou Cod penal*, respectiv *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*, care stabilește o nouă politică penală, prin crearea unui cadru legislativ coerent în materie penală, simplificarea și sistematizarea reglementărilor de drept substanțial penal.

Precizăm, de asemenea, că infracțiunile de violență asupra unui membru de familie sunt reglementate distinct în *noul Cod penal*.

19. Totodată, menționăm că Guvernul a mai fost sesizat cu două propuneri legislative cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, respectiv *Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie* (Bp. 181/2010) și *Lege pentru prevenirea și combaterea violenței în familie* (Bp. 352/2010).

Astfel, în vederea evitării paralelismelor legislative, considerăm necesară conexarea inițiativelor menționate și discutarea lor împreună.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul susține adoptarea acestei inițiative legislative sub rezerva însușirii observațiilor și propunerilor de la pct. II.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului